

БОЛОВСРОЛ СОЁЛ ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ИХ СУРГУУЛЬ

ЖАДАМБААГИЙН САЙХАНТУЯА

**ХҮҮХДИЙН УУШИГНЫ ЦОЧМОГ ҮРЭВСЛИЙН
ЭМИЙН ХЭРЭГЛЭЭНД ХИЙСЭН СУДАЛГАА**

Е - 721500 Эм зүй, эм судлал

Эм зүйн ухааны магистрын зэрэг
горилж бичсэн бүтээл

Улаанбаатар хот
2006 он

БОЛОВСРОЛ СОЁЛ ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ИХ СУРГУУЛЬ

ЖАДАМБААГИЙН САЙХАНТУЯА

**ХҮҮХДИЙН УУШИГНЫ ЦОЧМОГ ҮРЭВСЛИЙН
ЭМИЙН ХЭРЭГЛЭЭНД ХИЙСЭН СУДАЛГАА**

Е - 721500 Эм зүй, эм судлал

Эрдэм шинжилгээний ажлын удирдагч :
Анагаах ухааны доктор, дэд профессор
Г. Чойжамц

Эм зүйн ухааны магистрын зэрэг
горилж бичсэн бүтээл

Улаанбаатар хот
2006 он

Судалгааны ажлын үндэслэл

Манай оронд амьсгалын замын өвчлөл орон нутгийн онцлог, оршин суугаа газар, цаг агаарын байдлаас хамааран өвөрмөц онцлогтой байдаг. Монгол орон далайн түвшнээс дээш дунджаар 1580 метр өндөрт оршдог, өндөр уул нуруудаар хүрээлэгдсэн, эх газрын эрс тэс өвөрмөц уур амьсгалтай, салхи шороо ихтэй, чийг тунадас багатай. Энэ байдлаас хамаарч амьсгалын замын өвчин нь дотрын өвчнүүдийн нилээд их хувийг эзэлдэг юм [34].

Монгол улсын хүн амын стационарын өвчлөлийг 2004 оны эрүүл мэндийн статистикийн улсын тайлангаас өвчний олон улсын ангилалын дагуу эрхтэн тогтолцооны өвчнүүдийн бүлэглэлийн дүнгээр бодит тоогоор түүвэрлэн авч, 10000 хүн амд ноогдох өвчлөлөөр тооцоолон, их тооны дараалалаар нэгээс эхлэн байр эзлүүлж, эхний 5 байр эзлэх өвчнийг авч үзэхэд 1-р байранд шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин 353,81%, 2-т амьсгалын тогтолцооны өвчин 338,1, 3-т хоол шингээх эрхтний өвчин 308,97, 4-т цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин 286,06, 5-т цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин 123,09 тус тус эзэлж байна[43, 44].

2004 оны байдлаар улсын хэмжээнд стационарт эмчлэгдсэн уушгины цочмог үрэвсэлтэй 0-14 насны хүүхэд 24300 байна. Үүнээс 0 - 1 насны 7900 (32.5%), 1 - 4 насны 11234 (46.2%), 5 - 9 насны 2869 (11.8%), 10 -14 насны 2297 (9.5%) хүүхэд эмчлэгджээ. Үүнээс харахад хүүхдийн уушгины цочмог үрэвсэл өвчин 1-р байранд орсон байна[43, 44].

2004 оны байдлаар уушгины цочмог үрэвсэлийн шалтгаант эндэгдэл ийг харахад 0-4 насны 343 (94.8%), 5-9 насны 12 (3.3%), 10-14 насны 7 -(1.9%) хүүхэд эндсэн байна [44].

Уушгины цочмог үрэвслийн үед эмийг зөв зохистой хэрэглэх нь өвчний эмгэг жамын эмчилгээний үр дүнд чухал ач холбогдолтой юм. Орчин үед эм судлал, үйлдвэрлэл хийгээд эмчилгээ оношилгооны салбарууд хөгжихийн хирээр аливаа эмийн эерэг, сөрөг нөлөө тодорхой болж тухайн эмгэгийг эмчлэх эмэнд тавигдах шаардлага улам бүр нарийсч байгаа билээ. Нийгэм хөгжиж боловсронгуй болох тусам үндэсний эмийн бодлогод зохистой хэрэглээний талаарх асуудал чухлаар тавигдаж байна.

Бага насны хүүхдийн дунд уушгины цочмог үрэвслийн өвчлөл, түүний хүндрэл, эндэгдлийн түвшин өндөр байна. Дурьдаж буй эдгээр баримт нь хүүхдийн уушгины цочмог үрэвслийн эмчилгээ, эмийн зохистой хэрэглээг судлахын чухлыг харуулж байна.

Судалгааны ажлын зорилго

Уушгины цочмог үрэвсэл болон түүний хүндрэлийн үед эмнэлэгт хэвтүүлэн эмчлүүлж байгаа хүүхдийн эмийн хэрэглээний байдлыг судлах.

Судалгааны ажлын зорилт

Судалгааны зорилгыг хэрэгжүүлэхийн тулд дараах зорилтуудыг дэвшүүлж ажиллаа:

1. Судалгаанд хамрагдсан уушгины цочмог үрэвсэлтэй хүүхдийн өвчний эмчилгээнд хэрэглэсэн үндсэн нэр төрлийн эмүүдийн бодит хэрэглээг өвчний түүхээс түүвэрлэн авч судлах
2. УЦҮ-тэй хүүхдийн дунд судалгаа явуулж дүгнэлт гаргах
3. Хүүхдэд хийгдэж буй антибиотик болон нянгийн эсрэг эмчилгээ болон тэдгээрийн хоорондын нийцэлийг судлах
4. Нэг хүүхдэд оногдож буй хоногийн дундаж тарилтыг тооцох
5. Нэг хүүхдэд зарцуулж байгаа эмийн дундаж зардалыг судлах

Судалгааны ажлын шинэлэг тал

1. Уушгины цочмог үрэвсэл өвчний хүндрэлийн үед стационарын эмчилгээнд хатгалт өндөр байгааг бидний судалгааны үр дүн харууллаа.
2. Эмнэл зүйн 3-р шатлалын тусламжид хүүхэд өвчний хүндэрсэн үед хүргэгдэж ирдэг, нөгөөтэйгүүр суурь ба хавсарсан өвчлөл их байгаагаас олон эмийн хослол, тарианы хэлбэр эмчилгээнд давамгайлж байгааг илрүүлсэн.
3. Уушгины цочмог үрэвсэл өвчний хүндрэлийн эмчилгээнд ихэвчлэн Гентамицин сонгодог бөгөөд антибиотик эмчилгээний Гентамицин + Ампициллин, Гентамицин + Цефазолин + Ампициллин зэрэг хослол зонхилж байгааг тогтоосон.

Судалгааны ажлын практик ач холбогдол

Энэхүү судалгааны үр дүн нь хэвтэн эмчлүүлж байсан УЦҮ-тэй хүүхдийн эмчилгээг улам боловсронгуй болгох баримт бичиг боловсруулахад ашиглахуйц материал болно. Мөн гадаад орноос уушгины цочмог үрэвсэл өвчний үед хэрэглэж байгаа сүүлийн үеийн, гаж нөлөө багатай үйлдлийн идэвх сайтай эм импортлох шаардлага гарч байгааг тогтоосон нь нэг хүүхдэд ноогдох хоногийн дундаж хатгалтын тоо цөөрөх болно. Энэ нь эдийн засгийн хувьд хэмнэлттэй байх үндэслэлийг дэвшүүлэн тавилаа.

Манай оронд стационарын эмчилгээ үндсэндээ өндөр өртөгтэй зөвхөн антибиотик эм голлосон зарчмаар хийгдэж байгааг тогтоосон нь эмнэлзүйн удирдамжийг улам боловсронгуй болгох шаардлагатайг харууллаа.

Судалгааны ажлыг хэлэлцүүлсэн байдал

Судалгааны ажлын гүйцэтгэх хугацаанд явц, үр дүнг дараах шатны хурал, зөвлөгөөнд хэлэлцүүлэв. Үүнд :

1. ЭМШУИС-ийн Эм судлалын тэнхмийн 2003 оны 12-р сарын 20-ны хурлаар хэлэлцүүлэн судалгааны сэдэв, аргачлалыг батлуулав.
2. Эм зүйн сургуулийн Эм судлалын тэнхмийн 2005 оны 5-р сарын 15-ны өдрийн хурлаар судалгааны ажлын үр дүнг хэлэлцүүлэв (Протокол №7).
3. ЭМШУИС-ийн Эм зүйн сургуулийн Эрдэмтдийн зөвлөлийн 2005 оны 6-р сарын 21-ний өдрийн хурлаар хэлэлцүүлж урьдчилсан хамгаалалтанд оров (Протокол №4).

Ашигласан ном хэвлэлийн жагсаалт

- 1 Агваандорж. Д. Диагностика, лечение дыхательной недостаточности и нарушения кислотно основного гомеостаза при острых пневмониях у детей раннего возраста. - Автореф. канд. дисс-Улан-Батор. 1991.с 13-15
- 2 Батсэрээдэнэ. Б., Найдансүрэн. Ц “Уушгины хурц үрэвсэл” УБ. 2000. ХЗ-6, 67-87
- 3 Батхуяг. П. “Клиникийн эм судлалын үндэс” УБ 2000 Х. 191-220
- 4 Гэндэнжамц. Н, Малчинхүү. Д. Хүүхдийн уушгины цочмог үрэвсэл.- УБ. : 1998. х 2, 87 - 106
- 5 Б.Гомбо, Г.Навчсан. Хүүхдийн уушгины үрэвслийн эмнэл зүй.- Анагаах ухаан, эрүүлийг хамгаалахын асуудлууд илтгэлүүдийн хураангуй.- УБ. : 1986. х 16-18
- 6 Б.Гомбо, Н.Цэдэнжав, Ж.Алтанцэцэг. Хүүхдийн өвчин судлалын асуудлууд.- Эх барих, эмэгтэйчүүдийн тусламж.- УБ . : 1980. х 42,47
- 7 Б.Гомбосүрэн., Амьсгалын эрхтний бүтэц үйл ажиллагаа. - УБ . : 1999. х 8 -20
- 8 Б.Гомбосүрэн, Д.Солонго Уушгины өвөрмөц бус өвчнүүдийн оношлогоо, эмчилгээний стандарт.- УБ . : 2001. х 6, 75, 100
- 9 Гэндэнжамц Н. “ Хүүхдийн уушгины үрэвсэл” УБ. : 1974. х 7, 16, 59
- 10 Гэндэнжамц.Н., Малчинхүү. Д. “Хүүхдийн уушгины цочмог үрэвсэл” УБ. 1998. Х. 50,65-77
- 11 Жамъянжав.Д. Лечение стаффилококковой деструктивной пневмонии у детей. - Автореф. канд. дисс-Улан-Батор. 1982. с 14 -15
- 12 “Зонхилон тохиолдох өвчин эмгэгийн эмчилгээний удирдамж. ЭМЯ, ДЭМБ. 2005”
- 13 Мухар Ц., Эрүүл мэнд. УБ. : 1999
- 14 Мухар Ц.. Монгол улсын хүн ам зүй, хүн амын эрүүл мэндийн байдал.- Эрдмийн бичиг.- УБ . : 2001. х 7 - 14
- 15 Мягмар Л., Батхуяг П. Монгол улсын үндэсний ЗШЭ-ийн лавлах. УБ . : 2001. х 1, 15-17, 21, 26, 71-108, 273-294
- 16 Малчинхүү Д., Жаргалсайхан Н., Оросоо Ц. Хүүхдийн амьсгалын замын цочмог халдвар УБ . : 1995 х 8-11, 57, 62
- 17 Мишигдорж Б., В.Маслов Уушгины архаг өвчнийг эмчлэхэд бактерийн эсрэг эмчилгээ хийх нь АУ 1988 х 61-63

- 18 Мөнхтүвшин Н., Намсрай Ц., Наран Г., Пүрэвдаваа Э., Энхжаргал Ц.
“Эмнэлзүйн лабораторийн мэргэжилтний удирдамж” УБ 2004 Х22, 31, 34,
35, 37, 67
- 19 Намсрай Ц., Рагчаа Б.. АУЭХ нийгэм хангамжийн тулгамдсан
асуудлууд.- Эрдэм шинжилгээний бага хурлын илтгэлүүд. - УБ . : 1990. х
101 - 102
- 20 Нямдаваа П.. БНМАУ-ын эрүүлийг хамгаалах салбарт хийх өөрчлөлт
шинэчлэл болон хүн амын эрүүл мэндийг сайжруулах талаар 2005 он
хүртэлх хугацаанд баримтлах чиглэл. Нийгмийн эрүүл мэндийн
тулгамдсан асуудлууд. - УБ . : 1996. х 86
- 21 Нямдаваа П., Лхагва Л., Бурмаа Б.. – Хүүхдийн уушги судлал. –
Хорьдугаар зууны Монголд анагаах ухаан хөгжсөн түүхийн товчоон. - УБ
. : 2001. х 28 -29
- 22 Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн судалгаа 2003 Монгол улсын үндэсний
статистикийн газар., НҮБ-ын Хүн Амын Сан
- 23 Өвчний олон улсын ангилал. 10-р хэвлэл. 1-р боть. ДЭМБ. 1996. х 170 -
185
- 24 Рагчаа Б., Балжинням. Манай оронд амьсгалын замын өвчний
тархалтыг судлах асуудал.- Монголын анагаах ухаан.- УБ.: 1974. х 3 –5
- 25 Үндэсний зайлшгүй шаардлагатай эмийн жагсаалт /Тав дахь жагсаалт/
УБ 2005
- 26 Цэрэнлхагва Р. Уушгины цочмог үрэвслийн эмчилгээний эмийн
хэрэглээнд хийсэн маркетингийн судалгаа. – УБ.:2002, х 7- 9
- 27 Цэрэнлхагва Р., Эмийн эдийн засгийн шинжилгээ УБ.:2006, х 177-215
- 28 Чүлтэмсүрэн М., Ерөөлт Ч., Хүрэлбаатар Л. Эмийн лавлах УБ.: 2005
- 29 Чүлтэмсүрэн М., Ерөөлт Ч. Эм судлал УБ.: 2002
- 30 ЭМЯ, ЭМХҮТ, Эрүүл Мэндийн Үзүүлэлтүүд УБ.: 2004
- 31 ЭМЯ, ЭМХҮТ, Эрүүл Мэндийн Үзүүлэлтүүд УБ.: 2005
- 32 ЭМЯ-ны статистик мэдээлэл, УБ.: 2004
- 33 ЭМЯ-ны статистик мэдээлэл, УБ.: 2005
- 34 Журнал “Лечащий врач”, #10,2002 год, стр 56-60
- 35 Зайцев А. А, О.И.Карпов Эмперическая антибиотикотерапия
респираторных инфекций 1999. х 20-25

- 36 Кудайкулова А.А, Мнушко. З.Н и др. Анализ и моделирование потребности в химиотерапевтических средствах с применением множественной регрессии. 1991. с 40-42
- 37 Кудайкулова А.А, Мнушко. З.Н. Потребление химиотерапевтических средств стационарными больными пульмонологического профиля. 1991. с 8-10
- 38 Лоуренс. Д. Р., Беннит. П. Н. "Клиническая фармакология. Том 1,2." Москва. "Медицина", 1993 X. 11-65, 454-481
- 39 И.С.Мыльникова. Организация рациональной антибиотикотерапии. М.: 2001. с 3, 8, 10-11
- 40 Сүхбаатар М., Буянт С. "Основные и дополнительные признаки в диагностике детских заболеваний" УБ 2004 X.19-23
- 41 С.С.Хортиева. Заболевания органов дыхания. Волгоград.1997. с 17-24
- 42 Цогт.Г. Характер хронической бронхолегочной патологии среди населения города Улан-батора.- Автореф. канд. дисс-Улан-Батор. : 1987
- 43 Шабалов Н.П. "Детские болезни"5-е издание, Том 1, 2003 X.299-440
- 44 WHO model formulary 2004/ editors: K.Mehta., Rachel.S.M.Ryan., Hans V.Hogerzeil X.397- 407
- 45 A -Z Drug Facts 1999 by Facts and Comparisons/ editor: David S.Tatro X.1-11
- 46 <http://www.nedug.ru/lib/lit/farm/01oct/farm83/part15-27.htm>
- 47 <http://medvestnic.ru/Gazeta/2001/023/p09-01.htm>
- 48 <http://lingvistic6narod6ru/publications/8.htm>
- 49 <http://www.rmj.ru/t7/n12/547.htm>
- 50 <http://www.medlinks.ru/article.php?sid=9657>
- 51 <http://science6rambler.ru/db/msg.html?mid=116795&>
- 52 <http://www.health-ua.com/articles/78.htm>